

Stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru k tématu Územní agenda

(2007/C 168/03)

Dne 7. listopadu 2006 požádalo spolkové ministerstvo dopravy, stavebnictví a městského rozvoje jménem budoucího německého předsednictví Evropský hospodářský a sociální výbor o vypracování průzkumného stanoviska ve věci: *Územní agenda*.

Specializovaná sekce Hospodářská a měnová unie, hospodářská a sociální soudržnost, kterou Výbor pověřil přípravou podkladů na toto téma, přijala stanovisko dne 20. března 2007. Zpravodajem byl pan PARIZA.

Na 435. plenárním zasedání, které se konalo ve dnech 25. a 26. dubna 2007 (jednání dne 25. dubna 2007), přijal Evropský hospodářský a sociální výbor jednomyslně následující stanovisko.

1. Závěry a doporučení

1.1 EHSV děkuje německému předsednictví za vykonanou přípravnou práci, úsilí o transparentnost a konzultace vyvinuté v souvislosti s Územní agendou a blahopřeje mu k ní.

1.2 EHSV je toho názoru, že přišla chvíle, kdy je třeba překlenout současnou neformální koordinační fázi v Radě a přejít do nového stádia větší politické spolupráce. Na základě dosavadní práce a s novým přínosem ESPON/ORATE je nutné udělat další krok při integraci s jasným mandátem pro Komisi, aby Komise mohla předkládat návrhy z vlastní iniciativy.

1.3 EHSV je toho názoru, že diskusím v Radě na téma Územní agendy by měla následovat konkrétnější politická rozhodnutí, o což se musí více zasadit Evropská komise, neboť Komise může nejlépe harmonizovat jednotlivé přístupy k územní soudržnosti Evropské unie a zaručit jejich kompatibilitu

1.4 Cíl územní soudržnosti na úrovni EU vyvolává potřebu, aby Komise zřídila zvláštní a silné oddělení, jež by analyzovalo a vyhodnotilo návrhy, které potvrzují přidanou hodnotu evropského přístupu k územní soudržnosti, a činilo další politické návrhy.

1.5 EHSV navrhuje, by byla zaručena návaznost po skončení německého předsednictví. Komise by měla analyzovat, shrnout a zavést do praxe Územní agendu prostřednictvím akčního programu, který by zohlednil možnosti politik územního uspořádání členských států i regionů.

1.6 Čtvrtá zpráva o soudržnosti, kterou připravuje Evropská komise, musí analyzovat územní dopad fondů Společenství a navodit jisté vazby mezi politikou soudržnosti a cíli Územní agendy. EHSV je toho názoru, že je třeba posílit programy přeshraniční spolupráce.

1.7 Na řízení Územní agendy se musí vyváženým způsobem podílet různé úrovně správy, které na území působí – místní, regionální, národní i správa na úrovni EU, a dále organizovaná občanská společnost, již je třeba nejdříve konzultovat.

1.8 EHSV navrhuje Radě ministrů, aby zavedla metodu otevřené konzultace k Územní agendě s jasnými hlavními směry jakožto první krok směrem k zařazení těchto záležitostí do metody Společenství po přijetí Ústavní smlouvy.

1.9 EHSV si přeje, aby EU brzy přijala Ústavní smlouvu, jež obsahuje cíl územní soudržnosti, a navrhuje, aby na základě stávající shody ve věci Územní agendy neformální zasedání Rady v Lipsku doporučilo ve svých závěrech postupně zavádění Agendy namísto zdůrazňování její nezávazné povahy.

1.10 V důsledku toho EHSV žádá Komisi, aby navrhla Radě ministrů pokračovat s používáním Územní agendy podle stávajících právních základů.

2. Žádost německého předsednictví

2.1 Dne 7. listopadu 2006 požádalo spolkové ministerstvo dopravy, stavebnictví a městského rozvoje jménem budoucího německého předsednictví Evropský hospodářský a sociální výbor o vypracování **průzkumného stanoviska k tématu Územní agenda**.

2.2 Na neformální schůzce o územní soudržnosti a městském rozvoji, která se uskutečnila ve dnech 24. a 25. května 2007 v Lipsku, schválí evropští ministři politický dokument **Územní agenda EU** ⁽¹⁾, jež vychází z dokumentu **Územní situace a perspektivy EU** ⁽²⁾. V tomto základním dokumentu jsou analyzovány hlavní výzvy pro EU v oblasti územního plánování a jsou zde uvedeny příklady způsobů, jak lépe využít potenciál územní rozmanitosti Evropy pro účely udržitelného hospodářského růstu. Územní agenda EU uvádí **doporučení** pro účinnější využití územní rozmanitosti Evropy a řadu **návrhů** týkajících se akčního programu politiky územního plánování.

⁽¹⁾ <http://www.bmvbs.de/territorial-agenda>

⁽²⁾ http://www.bmvbs.de/Anlage/original_978555/The-Territorial-State-and-Perspectives-of-the-European-Union-Dokument.pdf

2.3 Od roku 1995 se EHSV vyjadřuje ve prospěch větší spolupráce v politice územního plánování EU:

- Europe 2000+, Cooperation for European territorial development – Úř. věst. C 133, 31. 5. 2005, s. 4;
- Spatial planning and inter-regional cooperation in the Mediterranean area – Úř. věst. C 133, 31. 5. 2005, s. 32 a příloha (CES 320/95);
- Europe 2000+, Cooperation for European territorial development – Úř. věst. C 301, 13. 11. 2005, s. 10.

Další, novější stanoviska rovněž podporují výraznější zahrnutí a zohlednění územní dimenze evropské integrace:

- Evropské metropolitní oblasti: sociálně-hospodářské dopady na budoucnost Evropy – Úř. věst. C 302, 7. 12. 2004, s. 101;
- Tematická strategie pro městské životní prostředí – Úř. věst. C 318, 23. 12. 2006, s. 86;
- Dopad a důsledky strukturální politiky na soudržnost Evropské unie – CESE 84/2007;
- Bydlení a regionální politika – CESE 42/2007.

3. Územní agenda: od úvah k činnosti

3.1 První neformální schůzka ministrů pro územní plánování a územní politiku proběhla v roce 1989 v Nantes.

3.2 Tento typ schůzky je organizován z podnětu následujících půlročních předsednictví EU. Na schůzce v Lutychu roku 1993 bylo rozhodnuto o vypracování dokumentu s názvem **Evropská územní strategie** ⁽³⁾, jenž byl poté přijat v roce 1999 v Postupimi a jenž poskytuje **společný referenční rámec** pro neformální schůzky ministrů pro územní plánování a územní politiku.

3.3 Na neformální ministerské schůzce na téma územní soudržnosti v listopadu 2004 v Rotterdamu se ministři dohodli na doplnění programu o přípravu souhrnné zprávy s názvem **Územní situace a perspektivy EU**, z níž vychází dnešní Územní agenda.

3.4 **Územní agenda představuje strategický rámec**, v němž jsou stanoveny priority územního rozvoje Evropské unie. Přispívá k hospodářskému růstu a udržitelnému rozvoji tím, že posiluje územní soudržnost, již lze definovat jako schopnost politiky soudržnosti přizpůsobit se specifickým potřebám a rysům geografických výzev a příležitostí, aby bylo dosaženo vyrovnaného a udržitelného územního rozvoje.

3.5 **Cíl územní soudržnosti** byl zapracován do článku III-116 návrhu Ústavní smlouvy z června 2003, a to jako třetí rozměr hospodářské a sociální soudržnosti. Územní rozměr politik Společenství je rovněž analyzován ve Třetí zprávě

⁽³⁾ <http://europa.eu/scadplus/leg/es/lvb/g24401.htm> Česky známo jako Perspektivy evropského územního rozvoje na základě anglického názvu European Spatial Development Perspective, ESDP.

o soudržnosti, již předložila Komise v roce 2005. Nový, územní rozměr soudržnosti zahrnují též Strategické obecné zásady Společenství pro soudržnost, jež byly přijaty v roce 2006.

3.6 Na neformální schůzce ministrů v květnu 2005 v Lucemburku přijali ministři následující **témata a priority Územní agendy**:

- podpora městského rozvoje v souladu s polycentrickým modelem;
- posílení partnerství měst a venkova;
- podpora nadnárodních regionálních konkurenčních a inovačních seskupení;
- posílení transevropských technologických sítí;
- podpora transevropského řízení rizik;
- posílení ekologických struktur a kulturních zdrojů.

3.7 Mezi **klíčové činnosti** patří:

- činnost na podporu územně soudržnějších politik EU;
- činnost zaměřená na zajištění evropského nástroje územní soudržnosti;
- činnost zaměřená na posílení územní soudržnosti v členských státech;
- společná činnost ministrů.

4. Evropská územní strategie

4.1 Evropská územní strategie je **společný referenční rámec** pro různé činitele rozvoje a územního uspořádání (EU, státy, regiony a další územní celky), který podporuje územní rozsah polycentrické Evropy a nezbytné přizpůsobení sektorálních politik EU jejím územím. Jedná se o mezivládní iniciativu, jež byla přijata roku 1999 na ministerské schůzce v Postupimi a není závazná. V praxi byl rámec Evropské územní strategie použit pouze v kontextu vytváření Evropské pozorovací sítě pro územní plánování (European Spatial Planning Observation Network (ESPON ⁽⁴⁾)/ORATE) a nepřímo prostřednictvím tří programů INTERREG.

4.2 **Cíle** Evropské územní strategie jsou:

- definovat na úrovni EU hlavní zásady územních opatření s cílem dosáhnout udržitelného a vyrovnaného rozvoje evropského území;
- přispívat k hospodářské a sociální soudržnosti, jež se formuje a stává se skutečností na daném území;
- zachovat přirozené základy života a kulturního dědictví;
- zajistit vyrovnanější konkurenceschopnost evropského území.

⁽⁴⁾ <http://www.espon.eu>

4.3 Na územní rozvoj vyvíjejí značný tlak **čtyři** vzájemně propojené **oblasti**:

- rozvoj městských oblastí; více než tři čtvrtiny obyvatel Evropy žijí ve městech;
- rozvoj venkovských a horských oblastí, jež pokrývají tři čtvrtiny území Evropy;
- rozložení dopravy a infrastruktur na celém území;
- ochrana přírodních zdrojů a kulturního dědictví.

4.4 Na základě výše uvedených myšlenek vytvořil rámec Evropské územní strategie následující **hlavní směry**:

- polycentrický územní rozvoj;
- užší partnerství měst a venkova;
- vyrovnaný přístup k dopravní a telekomunikační infrastruktuře a poznatkům;
- uvážlivé řízení přírodního a kulturního dědictví Evropy.

4.5 Byla naplánována některá **konkrétní opatření**:

- zohlednit hlavní směry Evropské územní strategie při provádění strukturální fondů a politiky územního plánování v každém členském státě;
- experimentovat s přeshraniční, nadnárodní a meziregionální spoluprací v rámci INTERREG;
- zohlednit územní dopad ostatních odvětvových politik, např. dopravní;
- posílit evropskou spolupráci v oblasti městské politiky;
- zahájit ESPON/ORATE – Evropskou pozorovací síť pro územní plánování (European Spatial Planning Observation Network).

4.6 ESPON/ORATE – Evropská pozorovací síť pro územní plánování

4.6.1 Evropská pozorovací síť pro územní plánování (ORATE) je program aplikovaného výzkumu v oblasti územního rozvoje a je hrazen z fondů INTERREG a členských států. Cílem programu je poskytovat politikům na evropské, vnitrostátní a regionální úrovni systematické a nové poznatky o územních trendech a dopadech politik, jež se dotýkají regionů a území v Evropě, a to takové poznatky, jež mohou přímo podpořit sestavování a provádění politik.

4.6.2 Aplikovaný výzkum programu ORATE se týká území celkem 29 evropských zemí, 27 členských států a Norska a Švýcarska.

4.6.3 Plánuje se značné navýšení rozpočtu: ze 7 milionů eur na období let 2000–2006 na 34 milionů eur pro nový program ORATE 2013 na období let 2007–2013, rozpočet by mohl dosáhnout až 45 milionů eur, přičteme-li příspěvky jednotlivých zemí.

5. Poznámky

5.1 Právní základ a metoda Společenství

5.1.1 U všech aspektů územní problematiky je klíčová přidaná hodnota evropského přístupu. Ze zkušeností získaných v posledních desetiletích a z potřeby zohlednit územní rozměr evropské integrace vyplývá, že politiky týkající se obecného přístupu k evropskému území by měly být postupně upraveny do podoby politik Společenství.

5.1.2 Evropská unie pracuje na mnoha politikách Společenství, jež působí a mají vliv na území: politika hospodářské soutěže, transevropské dopravní, telekomunikační a energetické sítě, politika životního prostředí, zemědělská politika, politika pro výzkum a technologický rozvoj, regionální politika, investice EIB atd. Nicméně EU nemá k dispozici společný přístup, který by integroval, hodnotil a koordinoval závazky, jež tyto politiky představují vůči evropskému území.

5.1.3 Společný přístup k evropskému území vyžaduje společné cíle a společné hlavní evropské směry. Přidaná hodnota těchto hlavních evropských územních směrů je nabíledni, pokud jde o takové cíle, jako jsou ochrana životního prostředí, polycentrický a udržitelný městský rozvoj, transevropské sítě, předcházení přírodním a technologickým pohromám a katastrofám souvisejícím s klimatickou změnou prostřednictvím evropských plánů.

5.1.4 „Metoda Společenství“⁽⁵⁾ znamená, že Komise ze své vlastní iniciativy nebo na podnět jiných orgánů Společenství vypracuje konkrétní návrhy k případnému přijetí v Radě ministrů, případně ke schválení spolurozhodovacím postupem s Evropským parlamentem.

5.1.5 Pro některé politiky Rada zavedla tak zvanou „metodu otevřené koordinace“, jež vyžaduje méně intenzivní a přesný politický postup než metoda Společenství. EHSV je toho názoru, že pro záležitosti Územní agendy může být metoda otevřené koordinace užitečná jakožto krok, který předchází metodě Společenství. Do doby, než bude přijata Ústavní smlouva, která umožní používání metody Společenství, lze pracovat za využití metody otevřené koordinace.

5.1.6 Avšak jak ukázaly evropské zkušenosti s jinými politikami, tento systém je užitečný, pouze pokud Komise hraje velmi aktivní úlohu a pracuje se podle přesně vymezených zásad a s přesně stanovenými cíli.

5.1.7 Bez ohledu na případný osud návrhu Smlouvy o Ústavě pro Evropu, jejíž oddíl III, podporovaný EHSV, má územní soudržnost ve svém názvu, by jako právní základ pro vypracování obecného přístupu k evropskému území měly sloužit následující články platné Smlouvy, neboť jde o kompetenci Evropské unie:

- článek 2 připomíná, že posláním Společenství je „podporovat harmonický, vyvážený a udržitelný rozvoj hospodářských činností na celém území Společenství“;

(5) MEMO/02/102 – <http://europa.eu/rapid/searchAction.do>

- článek 16 se týká sociální a územní soudržnosti v kontextu služeb obecného hospodářského zájmu;
- článek 71 rámce společné dopravní politiky;
- v článku 158 se praví: „Společenství za účelem podpory harmonického rozvoje vyvíjí a prosazuje svou činnost vedoucí k posilování hospodářské a sociální soudržnosti“;
- v čl. 175 odst. 2 písm. b) se uvádí, že Rada přijme na návrh Komise opatření týkající se územního plánování.

5.2 Regionální politika

5.2.1 Regionální politika Společenství je klíčovým nástrojem podpory hospodářské a sociální soudržnosti, hospodářské konvergence a obecně procesu evropské integrace.

5.2.2 EHSV vždy podporoval tuto politiku, jejímž cílem – úspěšně plněným – je snížení nerovností mezi evropskými regiony.

5.2.3 Tato regionální politika, jež je jednou z neúspěšnějších ze všech politik Společenství, musí nadále zůstat v platnosti, uvědomíme-li si existenci nových nerovností vyplývajících z procesu rozšíření.

5.2.4 Tato regionální politika není v nesouladu s účinnou politikou územní soudržnosti dle návrhu Územní agendy, jež má být prováděna v novém období 2007–2013, ba právě naopak.

5.3 Rozšíření

5.3.1 Poslední dvě vlny rozšíření přinesly nové výzvy pro evropské území, jež se od roku 2004 zvětšilo z 15 na 27 členských států, počet jeho obyvatel vzrostl o 28 % (z 382 na 490 milionů obyvatel) a rozrostlo se o 34 % (ze 3,2 na 4,3 milionu km²). Tento nový rozměr a diversifikace územní charakteristiky EU znamenají naléhavou potřebu přezkoumat tuto územní a geografickou situaci a její potenciální změny ve svém celku.

5.3.2 Poslední dvě vlny rozšíření představují velkou územní výzvu, již musí Evropská komise podrobně analyzovat.

5.3.3 Výrazně vzrostl počet vnitřních i vnějších příhraničních regionů. Hraniční regiony jsou výzvou a konkrétní příležitostí k tomu, aby se integrační proces převedl do hmatatelné skutečnosti.

5.4 Evropské území

5.4.1 Výzvy a rizika spojená s evropským územím je třeba řešit evropským přístupem. Přidaná hodnota souhrnného nahlížení na evropské území je nezpochybnitelná a tento souhrnný náhled by měl být uznán jako klíčová strategická potřeba.

5.4.2 Zdůrazněme některé charakteristické rysy evropského území. Jsou jimi:

- **kontinuita** – nemá hranice;
- **konečnost** – nelze jej obnovovat;
- **rozmanitost** – není homogenní;
- **stabilita** – neprodělává náhlé změny;
- **zranitelnost** – je vystaveno rizikům a katastrofám;
- **nevratnost** – nelze snadno měnit jeho funkci.

Jako fyzická a geografická entita má proto území základní strategický význam. Hodnocení dopadu, jež vypracovává Komise, musí obsahovat tento územní přístup, a proto je nezbytná spolupráce ORATE.

5.5 Systém správy

5.5.1 EU musí vytvořit odpovídající systém řízení, v němž by byly různé úrovně územní správy patřičně vyrovnány, tak aby na území působila místní, regionální, národní i evropská správa. Musí být dodržena zásada subsidiarity, ovšem zároveň je třeba zajistit koherenci a společný sdílený celkový přístup.

5.5.2 Taktéž je nezbytné, aby se prostřednictvím strukturovaného společenského a občanského dialogu na různých úrovních zapojila občanská společnost. V mnoha členských státech a v mnoha evropských regionech existují hospodářské a sociální rady (či podobné organizace), jež je třeba mobilizovat, aby se spolu se sociálními partnery a dalšími organizacemi občanské společnosti aktivně podílely na systémech konzultací a řízení územních záležitostí.

6. Územní agenda – stav a perspektivy území Evropské unie

6.1 Územní agenda je založena na dokumentu Stav a perspektivy území Evropské unie, jenž se skládá z různých příspěvků jednotlivých půlročních předsednictví, spíše než by byl souhrnným dokumentem. Dokument představuje ve 197 odstavcích všechny výzvy, jež se týkají území, a v tomto smyslu jde o velmi užitečného průvodce, na jehož základě by měla Komise navrhnout akční plán.

6.2 Územní agenda by měla přebírat územní strategie členských států, zohlednit územní rozměr ostatních politik Společenství a dále hledat možnost komplementarity a synergie s cílem dosáhnout evropské syntézy pomocí hlavních směrů územní strategie EU, jež se navrhuje v bodě 8.

6.3 Územní agenda EU musí směřovat k hospodářské, sociální a environmentální udržitelnosti.

7. Cíle Územní agendy

7.1 Územní soudržnost

7.1.1 Cílem územní soudržnosti je zavést evropský územní přístup, jenž poskytne rámec pro územní strategie formulované a prováděné členskými státy a regiony, a zajistí jejich slučitelnost.

7.1.2 Územní soudržnost by se měla zaměřit na otázky, jež se především dotýkají územního plánování, za druhé pak plánování městského a regionálního. Jak bylo řečeno na konferenci CEMAT⁽⁶⁾ v roce 1994, „územní plánování je ideálním nástrojem provádění udržitelného rozvoje na územní úrovni“.

7.1.3 Je proto třeba usilovat o definici pojmu, metodologie a terminologie územního plánování. Územní plánování je multidisciplinárním přístupem a prioritou s dopady na celou škálu oblastí, zejména životní prostředí, dopravu a telekomunikace, bydlení a lidská a průmyslová sídla atd.

7.2 Hospodářská a sociální soudržnost

7.2.1 V rámci Lisabonské strategie EHSV navrhuje vyrovnanější hospodářský rozvoj na evropském území, aby všechna území a všichni občané měli prospěch z rozvoje, včetně regionů postižených trvalými přírodními a strukturálními znevýhodněními⁽⁷⁾.

7.2.2 Všechny evropské politiky musí podporovat cíl sociální soudržnosti. EHSV navrhuje, aby byl zařazen mezi cíle Územní agendy, protože území je místem, kde žijí lidé, kde nacházejí příležitosti a kde se setkávají s potížemi.

7.2.3 Polycentrický rozvoj městských a metropolitních oblastí a náležitý vztah mezi těmito oblastmi a okrajovými oblastmi či venkovem mohou podpořit větší hospodářskou a sociální rovnováhu v Evropě. Boj proti chudobě a sociálnímu vyloučení, integraci imigrantů⁽⁸⁾, tlak na bytovou politiku, rovnost příležitostí a rozvoj kvalitních veřejných služeb musí představovat základní cíle územního přístupu.

7.3 Změna klimatu a přírodní rizika

7.3.1 Všechny poslední zprávy o změně klimatu upozorňují na závažnost tohoto problému. Globální oteplování je jednoznačným faktem, a nikoli otázkou názoru. Na Zemi se již

začínají projevovat četné aspekty změny klimatu. Územní plánování musí čelit této nové výzvě a pokusit se zmírnit a napravit některé z účinků změny klimatu na území.

7.3.2 Je třeba vypracovat evropský plán, jak čelit potenciálním rizikům a přírodním katastrofám. Nejde zde o otázku z oblasti science fiction. Nedávná zpráva ekonomy Nicholase Sterna⁽⁹⁾, již vypracoval na zakázku britské vlády, bez obalu uvádí, co je v sázce: je zapotřebí investovat nejméně 1 % světového HDP do boje proti změně klimatu, tak abychom předešli globálním nákladům a rizikům způsobeným změnou klimatu, jež způsobí ztrátu 5 % světového HDP; toto číslo může vzrůst až na 20 %, budou-li se nejdůležitější účinky oteplování nadále zhoršovat současným tempem.

7.3.3 Změna klimatu by mohla mít též negativní dopad na soudržnost a konkurenceschopnost a na kvalitu života a udržitelný rozvoj dříve, než se dnes předpokládá, což potvrzuje nedávná zpráva skupiny expertů OSN o klimatické změně, představená v Paříži dne 2. února 2007. EHSV navrhuje, aby se při územním plánování zohlednily účinky klimatické změny.

7.3.4 Mezi rizika, s nimiž se musí počítat, je třeba zařadit následky technologických katastrof (radioaktivní, chemické či bakteriologické krize) způsobených nehodami či teroristickými útoky a je třeba počítat s případnými hromadnými přesuny obyvatel.

7.4 Transevropské sítě

7.4.1 Myšlenka transevropských dopravních sítí (TEN-T) byla poprvé přednesena na sklonku osmdesátých let dvacátého století v souvislosti s jednotným trhem. Diskuse o jednotném trhu a volném pohybu měla smysl pouze za předpokladu, že jednotlivé vnitrostátní a regionální dopravní sítě budou vzájemně propojeny moderním a efektivním systémem celoevropské infrastruktury.

7.4.2 Od roku 1992 je Hlava XV Smlouvy (články 154, 155 a 156) věnována transevropským sítím. Výsledek posledních patnácti let budí velké zklamání, ne-li obavy. Je to částečně způsobeno finančními potížemi a nedostatkem politické vůle. EHSV vyjadřuje politování nad zapomenutím a politickým opuštěním, jakého se dostalo ze strany vlád Iniciativě pro růst z roku 2003⁽¹⁰⁾, která obsahovala budování rozsáhlých transevropských sítí. EHSV se tedy táže: Do jaké míry může za tento slabý výsledek transevropské dopravy, telekomunikací a energetických sítí absence celkové vize evropského území a jeho infrastruktury?

7.4.3 EHSV si přeje zdůraznit jako jeden ze základních cílů, že všichni lidé a všechna území musí mít k dispozici náležitou přístupnost k dopravním sítím a návaznost na ně. Prostřednictvím vyrovnané celoevropské sítě a dobrých návazných spojení z malých měst, venkovských a ostrovních oblastí.

⁽⁶⁾ Evropská konference ministrů pověřených regionálním plánováním Rady Evropy.

⁽⁷⁾ Stanovisko EHSV „Jak docílit lepšího začlenění regionů postižených trvalými přírodními a strukturálními znevýhodněními“, Úř. věst. C 221, 8.9.2005, s. 141.

⁽⁸⁾ Stanovisko EHSV Imigrace v rámci EU a integrační politika – spolupráce místních a regionálních zastupitelstev s organizacemi občanské společnosti, Úř. věst. C 318, 23.12.2006, s. 128

⁽⁹⁾ Sternova zpráva – Sir Nicholas Stern – 30.12.2006 – „Stern Review executive summary“ – New Economics Foundation.

⁽¹⁰⁾ Odstavce 2, 3, 4 a 5 závěrů ze zasedání Evropské rady v Bruselu dne 12. prosince 2003.

7.4.4 Evropa v současnosti nemá k dispozici vhodnou energetickou síť (pro elektřinu, ropu a plyn). Tento nedostatek může vést ke kolapsu hospodářské činnosti. Navíc to znamená výraznou nerovnost příležitostí pro regiony a oblasti, jež nyní k těmto sítím nemají přístup.

7.4.5 V rámci evropské energetické politiky se musí uvažovat z hlediska evropského územního přístupu, a to jak pokud jde o ochranu přírodních zdrojů, tak pokud se týká sociální a územní soudržnosti.

7.4.6 Taktéž pro rozvoj Lisabonské strategie je nezbytné, aby všechna území a všichni občané měli přístup k informační společnosti a jejím sítím, koloběhu poznatků a vzdělávání. Na to se musí Územní agenda EU zaměřit především.

7.5 Ochrana přírodního prostředí

7.5.1 Ochrany fyzického evropského prostředí, zachování přírodního prostředí a biologické rozmanitosti v Evropě lze dosáhnout pouze společným politickým zaměřením na její území. Z tohoto úhlu pohledu je evropská přidaná hodnota nutná.

7.5.2 Územní agenda musí být základem nové, účinnější evropské politiky přírodního prostředí a politiky pro zachování biologické rozmanitosti ⁽¹⁾.

7.6 Kulturní dědictví

7.6.1 Evropa má nesmírně důležité kulturní dědictví, jež musí EU chránit. Všechny regiony Evropy jsou kulturně velmi rozmanité a tato rozmanitost je základem dějin a identity Evropanů.

7.6.2 Území agenda musí podpořit zachování tohoto bohatého a pestrého kulturního dědictví, jež je navíc třeba posílit

v úloze činitele, který je vlastní hospodářskému rozvoji a sociální soudržnosti.

8. Hlavní směry územní strategie EU

8.1 Hlavní směry územní strategie EU by měly usilovat o dosažení maximální hospodářské efektivity, sociální soudržnosti a environmentální udržitelnosti při současném dodržování zásad subsidiarity a proporcionality.

8.2 Bez narušení pravomocí členských států a regionů v oblasti politiky územního plánování představují hlavní směry udržitelné územní strategie pro území Společenství referenční rámec pro evropské území, jenž musí územní soudržnosti dodat obsah a smysl.

8.3 Hlavní směry územní strategie pro hospodářskou, sociální a územní soudržnost by se měly především zabývat těmito body:

- evropský přístup k dopravní a telekomunikační infrastruktuře, jež umožňuje vznik transevropských dopravních sítí (TEN-T);
- evropský přístup k energetické politice, zvláště k transevropským energetickým sítím (TEN-E);
- evropský přístup k ochraně fyzického a přírodního prostředí, se zvláštním zřetelem k přírodní biologické rozmanitosti a kulturnímu bohatství;
- evropský přístup k boji proti negativním dopadům změny klimatu a prostřednictvím společné politiky též proti potenciálním rizikům a katastrofám ohrožujícím evropské území;
- polycentrický a udržitelný přístup k regionálnímu a městskému plánování.

V Bruselu dne 25. dubna 2007.

předseda

Evropského hospodářského a sociálního výboru

Dimitris DIMITRIADIS

⁽¹⁾ Stanovisko EHSV ke sdělení Komise Zastavení ztráty biologické rozmanitosti do roku 2010 – a v dalších letech – Zachování ekosystémových služeb v zájmu dobrých životních podmínek pro lidstvo, KOM(2006) 216 v konečném znění, CESE 205/2007.